

Till civilminister Erik Slottner.

Hej Erik!

Vi som skriver detta – en bred sammanslutning av branschorganisationer inom det svenska näringslivet – vill uppmärksamma dig på en situation som riskerar att allvarligt försvåra både näringslivets och myndigheternas arbete med implementeringen av konsumentmaktsdirektivet samt eventuell relaterad EU-lagstiftning.

Vi har vid upprepade tillfällen (senast den 6 februari) efterfrågat ett kort möte med Konsumentverket, bland annat med både biträde KO Kristofer Johannesson och avdelningschef Johan Ohlsson, för att diskutera situationen. De tackar dock nej till möte med hänvisning till att Konsumentverket ”formellt sett inte är utsedd behörig myndighet”. Men det är likväl Konsumentverket som i den här frågan företräder Sverige i EU-sammanhang. Då vi inte kommer vidare i våra kontakter med Konsumentverket vänder vi oss nu direkt till dig med en vädjan om att snarast tydliggöra och formalisera Konsumentverkets uppdrag i den här akuta frågan.

Problematiken: Varor som redan finns i omlopp

Under de senaste månaderna har näringslivet vid upprepade tillfällen lyft problematiken med varor som redan finns i omlopp på marknaden, och som idag efterlever gällande krav på märkning och certifiering. Dessa produkter undantas inte i det nya direktivet utan måste anpassas efter kommande regler. Det här kan förväntas träffa många produkter som finns på lager eller i butik, och att man i producent eller återförsäljarled riskerar att behöva kassera fullt tjänliga produkter. Näringslivet har lyft upp denna problematik inom ramen för den svenska genomförandeutredningen samt i särskild dialog med Finansdepartementet. Vi har hänvisats till och återkommande sökt dialog med Konsumentverket rörande frågor kopplade till direktivet och dess praktiska konsekvenser för svenska företag.

Konsumentverket: Rätt myndighet och rätt kompetens men ingen behörighet

Näringslivet ser att den föredragna lösningen är att EU-kommissionen genomför en, om än tidsbegränsad, övergångsperiod på EU-nivå för de här produkterna. I nuläget finns det dock ett starkt medskick från EU-kommissionen om att behöriga myndigheter ska överväga hur man kan lösa den här situationen. EU-kommissionen har vidare uppmanat näringslivet att kontakta behöriga myndigheter.

Trots att Konsumentverket representerar Sverige i CPC-gruppen inom EU, där dessa frågor för närvarande behandlas, har vi alltså fått besked om att de inte kan föra någon dialog eftersom de ännu inte är formellt utsedda som behörig myndighet. Detta besked ska läsas i ljuset av att Konsumentmaktsdirektivet ändrar befintlig konsumenträttslig lagstiftning så som direktivet om otillbörliga affärsmetoder, vilket Konsumentverket redan idag har tillsyn över.

Denna hållning skapar en situation där branschen varken kan bidra med relevant sakunderlag eller få klarhet i myndighetens tolkningar – trots att just Konsumentverket besitter insyn i EU-processen och därmed har bäst förutsättningar att förklara vilka krav som väntar svenska företag när det kommer till den mest akuta situationen om produkter som redan är i omlopp och uppfyller dagens krav.

Kommissionen: Deadline för synpunkter 20 februari

Kommissionen har gett medlemsländernas representanter i CPC-gruppen, där alltså Konsumentverket deltar för svensk räkning, tid fram till 20 februari att inkomma med synpunkter i frågan om hur problematiken bör hanteras och huruvida man kan komma fram till ett gemensamt synsätt. Vi menar att det är ytterst angeläget att Sverige tar den här möjligheten och att vi som direkt berörs av processen får en möjlighet att diskutera Sveriges inspel innan det skickas in till kommissionen.

Detta är särskilt problematiskt mot bakgrund av de mycket korta tidsramarna för implementering, med nationell lagstiftning på plats mycket nära inpå då kraven börjar gälla och utan normala övergångstider. Det är betydande kostnader och omfattande omställningar som krävs inom anpassningar i butik och lager, certifiering, förpackningsmärkning och produktinformation, samt behov av tydliga och proportionerliga tolkningar för att undvika onödiga kostnader, matsvinn och rättsosäkerhet. Även för företag som varit tidigt ute och påbörjat anpassningar är implementeringstiden mycket kort, eftersom direktivet som sagt saknar övergångsbestämmelser.

Konsumentverkets uppdrag måste tydliggöras snarast.

Vi vill samtidigt vara tydliga med att näringen står bakom lagstiftningens syfte och intentioner. Direktivet som sådant är relativt oproblematiskt i sak och vi delar ambitionen om ökad transparens och tydligare hållbarhetskommunikation. Skulle implementering emellertid resultera i kassering av fullt tjänliga produkter, leder detta inte bara till kostnader och administrativ börda för företag utan blir även en åtgärd som är i direkt strid med direktivets syfte. För att lagstiftningen ska bli effektiv, rättssäker och praktiskt genomförbar krävs dock en fungerande dialog mellan myndigheter och berörda aktörer under implementeringsfasen.

Vi ber därför om din hjälp att så fort som möjligt möjliggöra en sådan dialog med Konsumentverket, förslagsvis genom ett tydliggörande av Konsumentverkets uppdrag i denna fas. Vi är givetvis redo att diskutera andra lösningar också.

Vi står till förfogande med omfattande faktaunderlag och branschdata, och vi delar regeringens ambition att genomföra lagstiftningen på ett ordnat, effektivt och rättssäkert sätt. För att det ska vara möjligt behöver dialogen med ansvariga myndigheter säkerställas – särskilt med den aktör som företräder Sverige i EU-arbetet.

Med vänlig hälsning,

Karin Johansson, vvd, chef Näringspolitik & Opinionsbildning, Svenskt Näringsliv

Björn Hellman, vd, Livsmedelsföretagen

Sofia Larsen, vd, Svensk Handel

Karin Brynell, vd, Svensk Dagligvaruhandel

Jonas Siljhammar, vd, Visita

Magnus Demervall, vd, Företagarna

Andrea Femrell, vd, Näringslivets Regelnämnd (NNR)